

Vlaams
Parlement

ingediend op **1857** (2018-2019) – Nr. 1
1 februari 2019 (2018-2019)

Voorstel van resolutie

van Martine Taelman, Tine van der Vloet, Katrien Schryvers,
Peter Persyn, Griet Coppé en Ingeborg De Meulemeester

betreffende seksuele dienstverlening
voor personen met een zorgbehoefte

TOELICHTING

Recht op seksualiteit

In dit voorstel van resolutie gaan de indieners uit van het recht op seksuele beleving voor iedereen, dus ook voor personen met een zorgbehoefte. De indieners baseren zich daarvoor op de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens en de VN-resolutie A/RES/48/96 'Standaardregels betreffende het bieden van gelijke kansen voor gehandicapten'.

Vlaanderen streeft naar de inclusie van personen met een beperking en mensen met een zorgbehoefte in onze maatschappij. Terwijl vroeger de beperking of de zorgbehoefte determinerend was voor het beleid, wordt nu veel meer gekeken naar de mens en zijn rechten, en de manier waarop hij die rechten zelf kan verwezenlijken. Het streven vandaag is er één naar volwaardig burgerschap. Die gewijzigde visie impliceert ook dat wordt erkend dat personen met een zorgbehoefte seksuele gevoelens en behoeften hebben. De erkenning van Aditi vzw als vergunde aanbieder moet in dat kader worden gezien.

De bespreking van de conceptnota betreffende het faciliteren van de beleving van seksualiteit en intimiteit op maat door personen met een zorgbehoefte (*Parl.St. VI.Parl. 2017-18, nr. 1390/1*) leerde dat er nog een lange weg te gaan is op vlak van sensibilisering en bewustwording in de maatschappij rond dit thema. Voor heel wat personen met een zorgbehoefte is het niet evident de behoefte aan een seksuele beleving uit te drukken. Hoewel al heel wat voorzieningen open communiceren over de seksualiteit van hun bewoners, stellen de indieners van dit voorstel van resolutie vast dat er in andere voorzieningen, bij mensen uit de context van de persoon met een zorgbehoefte en bij professionele zorgverleners nog veel vragen rijzen en soms ook vooroordelen bestaan. De ervaring leert dat ruimte en tijd maken voor een goed gesprek voor alle betrokken partijen in de meeste gevallen leidt tot het doorbreken van het taboe, het erkennen van de seksuele behoeften van de persoon met een zorgbehoefte en de bereidheid om te zoeken naar een oplossing.

Aditi vzw

In die context ontstond de werking van Aditi vzw. De vzw gaat in gesprek met personen met een zorgbehoefte, brengt hun ontwikkeling (sociaal, emotioneel, fysiek, psychisch en psychiatrisch) in beeld en peilt naar hun seksuele behoeften en wensen. Ze klaart de vraag en behoeften van de personen met een zorgbehoefte uit en probeert er een antwoord op te bieden. Dat antwoord kan, maar niet altijd, een verwijzing naar een seksuele dienstverlener zijn. De context van de persoon met een zorgbehoefte wordt maximaal betrokken. Daarbij wordt ook heel wat informatie verschaft over wat wettelijk kan en mag.

Omdat personen met een zorgbehoefte ook erg kwetsbaar zijn, screent de vzw de seksuele hulpverleners naar wie ze verwijst. Dat betekent dat ze hun sociale vaardigheden, motivatie enzovoort nagaat. Ze vormt die hulpverleners op het vlak van seksualiteit, veilig vrijen, het stellen en respecteren van grenzen (de eigen grenzen, maar ook die van de persoon met een zorgbehoefte), en het correct omgaan met bijvoorbeeld de prijs die voor de dienstverlening wordt gevraagd. De vzw geeft ook seksuele voorlichting aan personen met een zorgbehoefte, met aandacht voor hygiëne, het respecteren van de grenzen van zichzelf en de anderen, het vermijden van misbruik enzovoort.

Zoals al is aangehaald, worstelen voorzieningen met een visie over het omgaan met seksualiteit en seksueel overschrijdend gedrag. Ook die voorzieningen doen

vaak een beroep op Aditi vzw om hun visie daarover te helpen uitwerken en een preventiebeleid voor grensoverschrijdend gedrag vorm te geven. De vzw helpt de voorzieningen bovendien bij het aanreiken van vormingssessies over dit thema, zowel voor personeelsleden als voor familie van de persoon met een zorgbehoefte.

Leefbaarheid van Aditi vzw

Aditi vzw werd gesubsidieerd door het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH). Sinds 1 januari 2017 werd de persoonsvolgende financiering ingevoerd. Aditi werd erkend voor rechtstreeks toegankelijke hulp (RTH) en kreeg 35 personeelspunten. Uit het antwoord van de minister op een schriftelijke vraag van Martine Taelman van 18 juli 2017 (*Schriftelijke vragen* VI.Parl. 2016-17, nr. 790) blijkt dat die gewijzigde financieringsvorm ook een impact zal hebben op de subsidiëring van Aditi. De inkomsten van de vzw zullen immers mee bepaald worden door het aantal personen met een beperking die een deel van hun cashbudget daarvoor inzetten of van voorzieningen die de middelen uit vouchers daarvoor aanwenden.

Uit de hoorzittingen over de conceptnota (*Parl.St.* VI.Parl. 2017-18, nr. 1390/2) bleek dat de toegekende 35 personeelspunten in het kader van RTH onvoldoende waren om tegemoet te komen aan de vragen. Eind mei 2018 was 88 procent van de middelen voor dat jaar al opgebruikt. Er werd ook een daling vastgesteld van het aantal personen met een beperking dat een begeleiding aanvraag buiten RTH. De verklaring daarvoor is dat de bepaling van het persoonsvolgend budget van personen weinig of geen ruimte biedt om de dienstverlening daarmee te betalen. Ten slotte zijn er ook heel wat personen met een zorgbehoefte die een beroep op Aditi doen terwijl ze nog geen persoonsvolgende financiering ontvangen: zij betalen die hulpverlening dus met eigen middelen.

Ook voor dit jaar zijn er op dit ogenblik al aanvragen tot eind mei en is duidelijk dat de middelen die voor 2019 zijn toegekend, onvoldoende zijn.

Vraag voor een structurele oplossing

De indieners van dit voorstel van resolutie vragen een oplossing voor de financiële leefbaarheid van Aditi vzw op korte en lange termijn.

Op korte termijn vragen de indieners om binnen de begroting 2019 de nodige middelen te zoeken zodat Aditi vzw de organisatie van haar werking kan voortzetten.

Op langere termijn vragen de indieners om te zorgen voor een structurele oplossing, zowel voor de werking van Aditi vzw op vlak van individuele begeleiding, als voor de verruiming van de opdracht van Sensoa op het vlak van de begeleiding van voorzieningen bij het uitwerken van een visie rond de seksuele rechten en behoeften van personen met een zorgbehoefte, en op het vlak van de begeleiding van personeelsleden van voorzieningen om personen met een zorgbehoefte beter te begeleiden in het omgaan met hun seksuele behoeften.

Martine Taelman
Tine Van der Vloet
Katrien Schryvers
Peter Persyn
Griet Coppe
Ingeborg De Meulemeester

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

Het Vlaams Parlement,

- gelet op:
 - 1° het recht op seksuele beleving van elke mens, zoals dat wordt verwoord in de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens en de VN-resolutie A/RES/48/96 'Standaardregels betreffende het bieden van gelijke kansen voor gehandicapten';
 - 2° de conceptnota voor nieuwe regelgeving betreffende het faciliteren van de beleving van seksualiteit en intimiteit op maat van personen met een zorgbehoefte en de hoorzittingen daarover op 30 mei 2018 (*Parl.St.* VI.Parl. 2017-18, nr. 1390/1 en 2);
- overwegende dat de werking van Aditi vzw in het gedrang komt door een gebrek aan middelen;
- vraagt de Vlaamse Regering:
 - 1° op korte termijn binnen de begroting 2019 de nodige middelen vrij te maken om de verdere werking van Aditi vzw als organisatie te kunnen garanderen door het toekennen van een projectsubsidie;
 - 2° op langere termijn een structurele oplossing uit te werken voor de subsidiëring van de werking van Aditi vzw als organisatie;
 - 3° op langere termijn te onderzoeken of de beheersovereenkomst van Sensoa kan worden uitgebreid met de opbouw van expertise rond de seksuele rechten en behoeften van personen met een zorgbehoefte, de begeleiding van voorzieningen bij de visieontwikkeling rond de seksuele rechten en behoeften van personen met een zorgbehoefte, en de vorming van het personeel en de directie van voorzieningen met betrekking tot de begeleiding van personen met een zorgbehoefte bij het omgaan met hun seksuele behoeften.

Martine Taelman
Tine Van der Vloet
Katrien Schryvers
Peter Persyn
Griet Coppe
Ingeborg De Meulemeester